

20/01/2020

L'humanitarisme remot: pràctiques humanitàries des de la 'petita Alep'

La gestió remota de l'operació humanitària del nord de Síria des de Gaziantep (Turquia), situada a l'altre costat de la frontera on es troben les oficines de les organitzacions i ONGs, i la no divisió equitativa del treball, ha canviat les relacions i les dinàmiques del treball solidari. La intervenció s'ha traslladat a llocs més segurs, però ha posat en risc total als treballadors locals. Aquesta investigació analitza la gestió efectuada entre el 2015 i 2016 i dóna una idea sobre com pensem i com podem ajudar a persones llunyanes afectades per aquest context.

La distància entre les organitzacions humanitàries i les poblacions amb necessitats urgents no fa més que créixer. Fins a l'any 2001, els treballadors d'ONGs i de Nacions Unides eren respectats i els logos de les seves samarretes eren un referent simbòlic allà on era necessària l'ajuda d'emergència. Això no obstant, la "guerra contra el terror" i un augment de les mesures de seguretat (*securitization*) a tots els nivells han produït una creixent sensació d'inseguretat a les zones d'intervenció, alimentada per un replegament de les organitzacions i els seus treballadors internacionals cap a llocs més segurs. Ja és comú dirigir les operacions humanitàries a distància, confiant en les noves tecnologies per operar de manera remota, cosa que comporta una desigual divisió de la feina, ja que es transfereix el risc a les persones que treballen a nivell local, les quals arrisquen les seves vides (i les perden) per ajudar els seus

compatriotes.

La investigació present, després de dos anys (2015-2016) de treball etnogràfic a Gaziantep, analitza la gestió remota de la intervenció humanitària per al nord de Síria a través de la frontera amb Turquia i mostra com el personal humanitari manté la il·lusió de tenir el control, mentre s'opera a través d'organitzacions i treballadors que assumeixen tots els riscos en aquest perillós context. El "humanitarisme remot" es defineix com un conjunt de pràctiques inserides en un context de relacions històriques, polítiques i econòmiques transnacionals, on els treballadors no només intenten superar els problemes del dia a dia, sinó que constantment produeixen relacions a distància a través de seva praxi diària. Això ens ajuda a comprendre com imaginem social i culturalment a les persones que pateixen en llocs llunyans i a les quals cal ajudar seguint els principis humanitaris (neutralitat, humanitat i imparcialitat). En aquest cas d'estudi, les oficines de les organitzacions estan a Gaziantep, una ciutat turca bessona de la siriana Alep, que es troba a l'altre costat de la frontera propera.

A través de la frontera que separa els horrors de la guerra de la "calma" turca, els treballadors i les seves organitzacions treballen, confiant en les noves tecnologies, però reconeixent que és necessària la intervenció directa, per a enviar tot tipus d'ajuda als milions de desplaçats, ferits i assetjats que ha produït aquest llarg conflicte des de 2011.

La frustració per la magnitud de les necessitats, la dificultat d'operar de manera remota i la incertesa per no saber si l'ajuda humanitària arriba als que més ho necessiten, no impedeix que l'humanitarisme remot i les seves pràctiques siguin reconegudes com a legítimes per a aquesta i altres intervencions.

Ignacio Fradejas-García

GRAFO, Departament d'Antropologia Social i Cultural
ignacio.fradejas@uab.cat

Referències

Fradejas-García, I. (2019). Humanitarian remoteness: aid work practices from 'little Aleppo'. *Social Anthropology*, 27, 286-303. <https://doi.org/10.1111/1469-8676.1265>

[View low-bandwidth version](#)